

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Att: Emma Wännström
103 33 Stockholm

Remissvar – angående ”Skatteverkets promemoria – Samordningsnummer till asylsökande”

Transportstyrelsen har fått möjlighet att lämna synpunkter på de förslag som lämnas i ovanstående promemoria.

Vi inleder våra synpunkter med generella synpunkter och därefter synpunkter på respektive avsnitt i promemorian.

Generella synpunkter

Transportstyrelsen är överlag positiv till de lämnade förslagen och ansluter sig i huvudsak till de bedömningar som utredningen gjort. Särskilt positiva är de effekter som förslagen medför för myndigheter och asylsökande avseende mer effektiv samverkan mellan myndigheter och kortare handläggningstider samt en bättre uppföljning för asylsökandens vård och undervisning. Samordningsnumret kan också leda till att asylsökande lättare kan komma in det svenska samhället genom att det ges en identifieringskod som passar det svenska systemet. Det är också positivt att asylsökande i de flesta fall redan kommer att ha tilldelats ett samordningsnummer när denne kommer i kontakt med Transportstyrelsens verksamhet. Transportstyrelsen kan dock se att det kommer att ställas höga krav på Migrationsverket och även Skatteverket att informera den enskilde på den asylsökandens språk om hur samordningsnummer fungerar i det svenska samhället, hur och när numret ska användas.

Transportstyrelsen vill också framhålla betydelsen av att information om samordningsnummer lämnas till de organisationer och myndigheter som till exempel socialtjänst, sjuk- och hälsovård som nu i större utsträckning än tidigare kommer att använda samordningsnummer.

Transportstyrelsen konstaterar också att frågan om samordningsnummer tidigare har behandlats i promemorian *Samordningsnummer och utländska fastighetsägare – en översyn*¹. Bland annat lämnades då förslag att samordningsnummer skulle tilldelas utländska fastighetsägare och att kopia av de handlingar som legat till grund för identifiering skulle ges in till Skatteverket.

Transportstyrelsen saknar i vissa delar en koppling mellan den tidigare promemorian och den promemoria som remissbehandlas nu, och om hänsyn har tagits till de tidigare lämnade synpunkterna. Transportstyrelsen ser ett behov av att det tas ett helhetsgrepp kring samtliga frågor om samordningsnummer samtidigt och det kan behövas tas fram en plan för att komma till rätta med hela problematiken. De förslag som tas upp i nu aktuell promemoria löser inte enligt Transportstyrelsens mening fullt ut problematiken som tidigare har lyfts fram med missbruk av samordningsnummer där någon utnyttjar en annan persons samordningsnummer på olika sätt. Genom att antalet samordningsnummer kommer att öka finns också en utökad risk för missbruk av samordningsnummer. Frågan är hur det ska förebyggas på ett bra sätt och om det kan finnas fler förslag på lösningar för att motverka missbruk än de som tas upp i promemorian.

Transportstyrelsen noterar vidare att överväganden behöver göras i det fortsatta arbetet om en uppgift om att ett samordningsnummer är styrkt eller inte, tilldelningsår och statusmarkering ska föras in i vägtrafikregistret för de samordningsnummer som finns upptagna i registret. I så fall behöver också tillägg göras i 3 kap. om gallring, 4 kap. 1 § om sökbegrepp och även bilagorna till förordningen (2001:650) om vägtrafikregister.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen vill framföra följande synpunkter avseende nedan angivna avsnitt i promemorian. I en del fall återkommer samma synpunkter som även lämnats avseende Skatteverkets förra promemoria om samordningsnummer, enligt vad som nämnts ovan.

Avsnitt 1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL

Transportstyrelsen efterfrågar ett tillägg till OSL som gör det möjligt för Transportstyrelsen och även andra berörda myndigheter att få tillgång till det foto som Migrationsverket tar vid inskrivning (sid 9). Genom att utbyta sådan information skulle Transportstyrelsen ges bättre kontrollmöjligheter vid särskilda fall som till exempel misstanke om urkundsförfalskning i samband med körkort eller utnyttjande av någon annans samordningsnummer vid registrering av ägarbyte för fordon. Frågan om att få tillgång till fotot

¹ Fi2014/002

hänger också ihop med hur informationen i Navet kommer att presenteras för samordningsnummer som tilldelats asylsökande personer, se kommentarer till avsnitt 5.5 nedan.

Avsnitt 3.2.3 Administrationen av samordningsnummer

Transportstyrelsen anser att det bör ställas krav på att samordningsnummer ska åtföljas av en adress, på samma sätt som för personnummer – trots det faktum att samordningsnummer i flera avseenden inte är att jämföras med ett personnummer. Transportstyrelsen anser också att det borde ställas krav på den enskilde att anmäla ny adress (eller nytt namn) till Skatteverket, istället för att varje myndighet ska föra ett eget adressregister för personer med samordningsnummer. Av Skatteverkets promemoria framgår att ”det ligger främst i personens eget intresse att hålla adressen uppdaterad” (sid 18). Transportstyrelsen delar inte denna uppfattning i de fall det kan vara negativt för den enskilde att uppges en aktuell adress. Ett sådant exempel kan till exempel vara efter brott där polisen rekviderat samordningsnumret och Transportstyrelsen därefter blir inblandad för olika ingripanden mot ett körkort där delgivning ska ske. Ett annat exempel kan vara för fordonsägare som ska registreras i vägtrafikregistret på sin folkbokföringsadress.

Avsnitt 3.2.4 Styrkt identitet

Transportstyrelsen har tidigare framfört att myndigheten ser fördelar med att överlåta till Skatteverket eller annan myndighet att fastställa identiteten på den person som ska tilldelas samordningsnummer². Transportstyrelsen vill återigen lyfta den frågan. Transportstyrelsen har, som omnämns i tidigare remissvar, i vissa sammanhang svårt att uppfylla de krav som ställs för att kunna fastställa identiteten. För att säkerställa en persons identitet behöver identitetshandlingen granskas i original genom personligt besök. Transportstyrelsen har dock inte den geografiska spridningen som krävs för detta, varför en och samma myndighet (med vissa undantag för brottslig verksamhet och asylsökanden) bör ansvara för fastställandet av identiteten. Detta skulle bidra till en mer sammanhållen och enhetlig bedömning samt försvåra möjligheterna att få en falsk identitet som grund för ett samordningsnummer.

Transportstyrelsen saknar vidare en beskrivning i promemorian av vad som sker när Skatteverket nekar tilldelning av ett samordningsnummer (sid 19). Transportstyrelsen skulle även här vilja ha en redogörelse av i vilka fall detta har skett samt hur den fortsatta hanteringen är utformad i dessa fall.

Avsnitt 3.3 Registerlagstiftning

Transportstyrelsen saknar en redogörelse för vilken påverkan dataskyddsförordningen (som träder i kraft i april/maj 2018) kan komma att få på Skatteverkets förslag. Skatteverkets promemoria anger endast att register-

² Fi2014/002 - TSG 2014-1755, avsnitt 4.5 Fastställande av identitet

lagstiftningen grundar sig på det s.k. dataskyddsdirektivet som är infört i svensk rätt genom personuppgiftslagen (1998:204), PUL.

Avsnitt 4 Risker med samordningsnummer

Transportstyrelsen delar Skatteverkets uppfattning och vill understryka att ostyrkta samordningsnummer löper en större risk för missbruk, vilket ställer ökade krav på myndigheterna och dess kännedom om regelverket samt hur samordningsnumrens äkthet kan valideras (sid 25-26).

Skatteverkets promemoria anger vidare att ”Kunskap behöver spridas om skillnaden mellan styrkta och ostyrkta samordningsnummer, samt vad informationen som aviseras om samordningsnummer innebär.” (sid 25). Transportstyrelsen föreslår att det förtydligas att Skatteverket ska ansvara för kunskapsspridningen då det är viktigt att informationen levereras och tolkas på samma sätt.

Avsnitt 5.5 Sekretess i ärende om tilldelning av samordningsnummer

Förslaget är enligt promemorian att uppgift om namn, födelsedatum, kön och huruvida personens identitet är styrkt eller inte, ska aviseras i Navet för samordningsnummer som tilldelats asylsökande personer. Vidare kommer inte uppgift om födelseort och medborgarskap att aviseras eftersom dessa uppgifter föreslås vara skyddade av sekretess. Transportstyrelsen anser att det är oklart hur aviseringen ska gå till i praktiken.

Transportstyrelsen föreslår att myndigheten via Navet ska få en indikation på om ett samordningsnummer i sin helhet är styrkt eller inte. Enligt den information Transportstyrelsen har fått av Skatteverket i samband med vidareutveckling av Transportstyrelsens webbapplikation där uppgifter aviseras via Navet finns det inte någon indikation om ett samordningsnummer är styrkt i sin helhet. Istället aviseras via Navet, om varje enskild uppgift som ingår i samordningsnumret är styrkt eller inte, d.v.s. det anges om förnamn, efternamn, mellannamn respektive födelseort är styrkt eller inte vid tilldelningen. Den sammantagna bedömningen om samordningsnumret i sin helhet är att anse som styrkt får myndigheten som använder uppgifterna göra, utifrån de uppgifter som aviseras i Navet.

Genom Transportstyrelsens förslag kan – ifall det finns ett behov – en uppgift om ett samordningsnummer är styrkt eller inte föras in i vägtrafikregistret. Samtidigt förenklas bedömningen av om samordningsnumret kan användas eller om ytterligare åtgärder krävs från myndighetens sida innan samordningsnumret kan användas i verksamheten. Förslaget innebär även att merarbete undviks för rekviderande myndigheter och Skatteverket.

Transportstyrelsen noterar också att förslaget är att Migrationsverkets adress i Norrköping ska registreras som adress för asylsökande, men att någon bostadsadress inte kommer att aviseras i Navet. Transportstyrelsen vill här

lyfta fram att myndigheten har ett behov av en aktuell adressuppgift för korrespondens i samband med körkorts- och fordonsfrågor.

Transportstyrelsen vill också framhålla att det finns asylsökande personer som redan har tilldelats samordningsnummer till exempel på grund av att Transportstyrelsen har beställt samordningsnumret för att kunna registrera en person som ägare till ett fordon i vägtrafikregistret. Hänsyn till detta behöver också tas i ärendehandläggningen hos Skatteverket och Migrationsverket. Transportstyrelsen vill även framhålla vikten av information från Skatteverket om hur de redan tilldelade samordningsnumren för asylsökande ska behandlas och aviseras via Navet bland annat avseende sekretess och adress.

Transportstyrelsen kan också konstatera att promemorians förslag kan medföra merarbete för Skatteverket då fler personer än tidigare kommer att inneha samordningsnummer. Bland annat kommer Transportstyrelsen att behöva få information om tilldelade samordningsnummer i högre utsträckning än tidigare för att säkerställa identiteten hos den som ska registreras i vägtrafikregistret. Även enskildas behov av att kontakta Skatteverket för att få information om samordningsnummers status i samband med en potentiell fordonsaffär kan komma att öka.

Avsnitt 5.6 Närliggande födelsedatum

Transportstyrelsen är medveten om behovet av att kunna använda närliggande födelsedatum för att kunna konstruera ett samordningsnummer och delar de överväganden som gjorts av utredningen.

Transportstyrelsen vill samtidigt tydliggöra den ökade risken för att samma person tilldelas flera samordningsnummer. Detta skulle kunna förebyggas genom att asylsökande får tydlig information på sitt eget språk om hur samordningsnummer ska användas i samhället. Det är också av stor vikt att födelsedatum aviseras via Navet och är sökbara. De myndigheter som använder sig av samordningsnummer kommer inte ha kännedom om personen har tilldelats ett samordningsnummer som är konstruerat utifrån personens eget födelsedatum eller utifrån ett närliggande födelsedatum vilket försvårar ärendehandläggningen eftersom sökningar och kontroller sker via Navet före en eventuell beställning av ett samordningsnummer.

Avsnitt 5.7 Samordningsnummer på LMA-korten

Transportstyrelsen anser att det finns en risk att samhällets olika aktörer i större utsträckning, om än felaktigt, godtar LMA-kort som gällande id-handling om Skatteverkets förslag att ange de asylsökandes samordningsnummer på LMA-korten genomförs (sid 31). LMA-kortet är inte en godtagbar id-handling, vilket framgår av kortet. Enligt Transportstyrelsens mening finns dock en risk för att LMA-korten godtas när till exempel en optiker genomför id-kontroll i samband med synprovning för körkorts-

tillstånd eller när riskutbildare rapporterar genomförd utbildning till Transportstyrelsen. Transportstyrelsen saknar en beskrivning av konsekvenser avseende detta förslag och hur risken/problemet ska förebyggas.

Avsnitt 5.8 Samordningsnummer som inte längre är aktivt

Orsaker till att samordningsnumret blir inaktivt

Exempel på händelser som kan leda till att samordningsnumret noteras som inte aktivt är bland annat om en asylsökande har fått ett avvisnings- eller utvisningsbeslut, vid dödsfall, när personen som tilldelats numret fyller 105 år, eller om personen själv anmäler numret som inte aktivt.

Transportstyrelsen hänvisar i denna del till tidigare remissvar³ i samma fråga och framför på nytt att det även bör finnas möjlighet för rekvirerande myndigheter att anmäla att ett samordningsnummer ska noteras som inaktivt i det fall missbruk av numret har uppmärksamats.

Transportstyrelsen ser också ett behov av att kunna särskilja hanteringen av en uppgift om ett icke aktivt samordningsnummer beroende på orsaken till detta. Om orsaken är att personen har avlidit bör personen få samma statusmarkering som anges för avlidna. Enligt bestämmelserna om gallring av uppgifter om körkort och andra föraruppgifter i 3 kap. 3 § förordningen om vägtrafikregister ska en persons förarbehörigheter gallras i vägtrafikregistret om personen är avliden. Transportstyrelsen föreslår därför att det skapas i varje fall två olika statusmarkeringar, en för avliden och en för övriga orsaker.

Transportstyrelsen ser vidare ett behov av en beskrivning om hur till exempel Transportstyrelsen och andra myndigheter ska agera när det anges att ett samordningsnummer inte längre är aktivt eller inte gäller. Det saknas även uppgift i promemorian om orsaken kommer att aviseras via till exempel Navet. Transportstyrelsen är i behov av att ta del av orsaken för att underlätta myndighetens vidare hantering av samordningsnumret. Det är av stor vikt att information om orsaken till att samordningsnumret inte är aktivt samt nödvändiga följdåtgärder anges som till exempel om personen är avliden, avflyttad, om något annat samordningsnummer är aktivt istället, om körkort eller andra behörighetshandlingar ska återkallas eller på annat sätt göras ogiltiga eller om ägarbyte på fordon ska göras. I det fall Transportstyrelsen skulle få tillgång till det foto som Migrationsverket tar vid inskrivningen av asylsökande skulle detta kunna vara en del i bedömningen om samordningsnumret ska fortsätta att användas.

Transportstyrelsen saknar också information om vad som förväntas av myndigheten i det fall samordningsnumret fortfarande behöver användas, till exempel för att personen behöver registreras som ägare till ett fordon.

³ Fi2014/002 - TSG 2014-1755, avsnitt 4.9 Samordningsnummer som inte längre är aktivt

Frågan är då om myndigheten ska rapportera det till Skatteverket på något sätt och om statusmarkeringen på samordningsnumret ska ändras.

E-tjänster och gallring m.m.

I promemorian nämns endast att det ska noteras i Navet att ett samordningsnummer inte är aktivt. Transportstyrelsen vill uppmärksamma Skatteverket på att det även finns andra e-tjänster och register som innehåller uppgifter om samordningsnummer som också omfattas av förslaget och därigenom behöver utvecklas, däribland vägtrafikregistret.

I promemorian anges vidare att ett icke aktivt samordningsnummer ska gallras ”också i SPAR” (sid 33). Transportstyrelsen är osäker på vad som avses med ordet ”också” samtidigt som det inte framgår av promemorian i vilka andra sammanhang gallring ska ske. Transportstyrelsen ser därför ett behov av att detta förtydligas.

Avsnitt 5.9 Uppgift om tilldelningsår

Transportstyrelsen efterfrågar en beskrivning och även exempel på hur myndigheten ska göra extra kontroller av samordningsnummer. Av promemorian framgår att bakgrunden till förslaget att införa en uppgift om tilldelningsår är för att myndigheten ska kunna beräkna hur gammalt numret är och bedöma om en extra noggrann kontroll bör göras innan numret används i verksamheten. En uppgift om att ett samordningsnummer tilldelats för flera år sedan kan enligt Transportstyrelsen mening inte ensamt vara avgörande för om ett samordningsnummer kan användas, eftersom förnyelse av körkort och även inköp av fordon görs med årsintervall.

Vidare saknar Transportstyrelsen en beskrivning om uppgiften om tilldelningsår även ska aviseras via Navet för samordningsnummer som tilldelats före ikraftträdandet den 1 juli 2017. För att vara verkningsfull och förhindra missbruk av samordningsnummer ser Transportstyrelsen ett behov av att tilldelningsår även noteras för äldre samordningsnummer. Om uppgiften endast noteras för samordningsnummer som tilldelats efter ikraftträdandet kommer det dröja innan uppgiften om tilldelningsår blir användbar för bedömningen om samordningsnumret fortfarande är aktuellt att använda i verksamheten, eller om ytterligare kontroller ska göras inför ett eventuellt fortsatt användande.

Avsnitt 6 Konsekvensanalys

Transportstyrelsen saknar också en konsekvensanalys för andra myndigheter än de specifikt uppräknade (sid 35 ff.) Transportstyrelsen bedömning är att även styrelsen kommer att behöva göra viss systemutveckling utifrån Skatteverkets förslag, t.ex. vad gäller utveckling av vägtrafikregistret, eventuella e-tjänster, webbapplikationer och andra funktioner. Någon fördjupad analys har inte gjorts inom ramen för detta remissvar och omfattningen av arbetet är svår att uppskatta. En grov uppskattning är att kostnaden för

utveckling av vägtrafikregistret uppgår till mellan 500 000 till 1 000 000 kronor. Till detta kommer ytterligare utvecklings- och anpassningskostnader som krävs för övriga funktioner.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningsdirektör Jan-Olov Öhrn, verksjurist Fredrik Forsanäs, verksjurist Daniel Granqvist, kundansvarig Lovisa Gregard, controller Inger Nilsson, verksamhetsutvecklare Magnus Fredin, utredarna Louise Hagström, David Lundqvist, och Eva Nilsson-Hedman, den senare också som föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef